

2000 – Sydney

Nejucelenější ekologickou koncepci organizace olympijských her předložili pořadatelé letních olympijských her v roce 2000 v australském Sydney. Byla vypracována ve spolupráci s nevládní ekologickou organizací Greenpeace.

Všechna nová sportovní zařízení byla budována tak, aby nedošlo k poškození lesů, křovin, mokřadů, fauny ani flory. Konstrukce nových staveb byly po architektonické stránce v souladu s krajinou a bylo použito přírodních materiálů schopných recyklace.

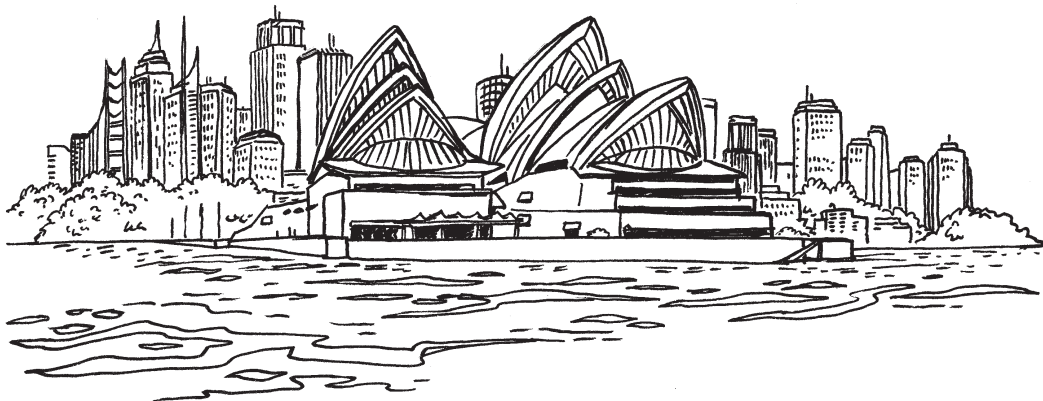
Pořadatelé vyloučili jakékoliv použití PVC, při jehož výrobě a likvidaci vznikají toxické látky včetně dioxinů (ty způsobují poškození novorozenců, rakovinu a poruchy hormonální rovnováhy).

V Sydney nedošlo k omezování místních obyvatel a bylo použito ekologické hromadné dopravy z velké části přístavními čluny a loděmi.

Ve velké míře byla využita zařízení sloužící k úspoře energie. Především:

- výběrem materiálu s dobrými izolačními parametry,
- masivním využitím solárních baterií,
- použitím obnovitelných zdrojů energie,
- architektonickým řešením staveb, které umožňuje maximální použití denního světla,
- optimálním energetickým režimem na všech sportovištích.

Maximálně bylo využito alternativních zdrojů energie – olympijská vesnice se svými 665 domy byla označena za největší sídliště světa na solární energetický zdroj. Zatímco pořadatelé předchozích olympijských her usilovali o to, aby sportovní soutěže proběhly v souladu s prostředím a aby v žádném případě nedošlo k poškození přírody, australská pořadatelé si dali cíl ještě náročnější. Směřovali k tomu, aby výstavba sportovních zařízení a příslušné infrastruktury zlepšila stav životního prostředí v místě konání her. Příkladem je sportovní komplex v blízkosti zálivu Homebush Bay, který stojí na rozsáhlém území, dříve intenzivně průmyslově využívaném. Rozsáhlými terénními úpravami byla celá oblast, která v minulosti sloužila jako skládka odpadu, upravena na centrum olympijského dění. Po skončení soutěží slouží dále jako rekreační a sportovní areál.

2004 – Atény

Atény 2004 byly postaveny před úkol řešit řadu ekologických problémů. Prioritní otázkou byla čistota ovzduší, dále to byla jakost vody, ochrana přírodních a kulturních památek, doprava a hospodaření s odpady.

- Čistota ovzduší a doprava: Pořadatelé se zavázali snížit exhalace z dopravy o 35 %. Omezili použití soukromých vozidel, zlepšila se hromadná doprava (tramvaje, vlaky, metro). Po 45 letech se do Atén vrátila tramvajová doprava.
- Použití solární a energeticky úsporné technologie pro ohřev vody v olympijské vesnici.
- Použití stávající infrastruktury, ochrana volného prostoru.
- Ekologická technologie a materiály.
- Ochrana proti hluku.
- Recyklační programy.
- Šetření vody a její recyklace, snížení dusičnanů.

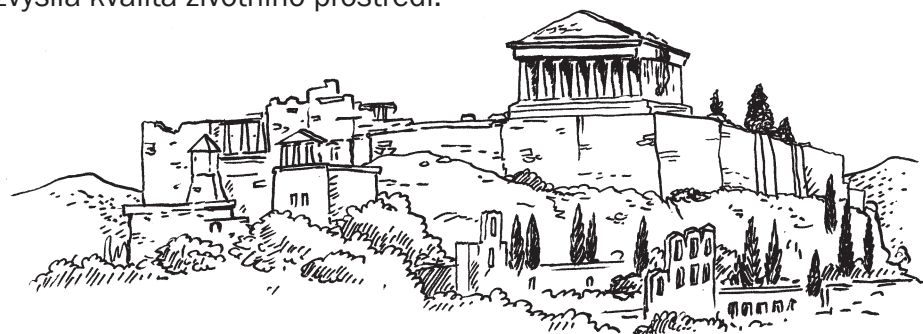
ATHENS 2004

OH v Aténách – 2004

Hry 2004 přinesly městu:

- 65 000 nových stálých pracovních míst.
- Bylo postaveno 120 km nových silnic.
- Bylo vysazeno 290 000 nových stromů.
- Bylo postaveno nové mezinárodní letiště – 2. v Aténách.
- Byla postavena linka aténského metra a postaveno 24 km tramvajových tratí.
- Nárůst cestovního ruchu.
- O 35% se zvýšila kvalita životního prostředí.

Greenpeace: Olympijské hry v Aténách nebudou zelené

12. 8. 2004

Organizace Greenpeace zveřejnila zprávu týkající se ekologického charakteru olympiády v Aténách. Zpráva nazvaná „How green the games“ uvádí, do jaké míry bude konání aténských her v souladu s péčí o životní prostředí.

Celková ekologická úroveň aténských her je na velmi nízké úrovni. Výjimku tvoří veřejná doprava, která se díky nadcházející Olympiádě velmi vylepšila, a také rozhodnutí některých hlavních a současných sponzorů her (Coca-Cola, McDonald's, Unilever), kteří se zavázali používat ve svých chladicích zařízeních přírodní chladicí látky neničící klima planety.

Čistá energie je oblast největšího selhání aténských her. Záměrem aténského olympijského výboru bylo, aby veškerá elektřina používaná v souvislosti s hrami a jejími účastníky byla vyráběna z obnovitelných zdrojů energie. Množství čisté energie vyráběné a distribuované do areálu her je přitom téměř nulové. Co se týče solární energie, fotovoltaické články nebyly použity v Olympijské vesnici a ostatních areálech her. Stejně tak nebyly použity solární termální systémy, jak pro zásobování horkou vodou, tak pro chlazení solární energií.

2008 – Peking

Když v červenci 2001 rozhodl Mezinárodní olympijský výbor, že letní olympijské hry 2008 budou uspořádány v Pekingu, objevily se obavy z toho, jak pořadatelé zajistí dodržování lidských práv a demokratických principů a jak organizační výbor dodrží ekologické zásady organizace OH.

Proto pořadatelé při přípravě přihlášky a ihned po udělení her Pekingu usilovali, aby OH byly označeny visačkou „zelené olympijské hry“, a aby se pořádání OH stalo impulsem pro celkové zlepšení životního prostředí a nastolení strategie udržitelného rozvoje v Pekingu i v celé Číně.

Velké prostředky a pracovní úsilí bylo věnováno přestavbě městské vodohospodářské infrastruktury (úprava pitné vody, distribuce pitné vody, odvodnění urbanizovaného území, vybudování několika čistíren odpadních vod) a na přebudování systému svozu a likvidace pevných odpadů. Velká pozornost byla také věnována snížení emisí z automobilového provozu včetně snižování hluku

Viditelné potíže a nejsnadněji kontrolovatelné – čistota ovzduší zaměstnávaly pořadatele až do konce vlastních OH. Veškerá opatření začala již v roce 1999 (v době přípravy kandidatury) kdy Peking přijal přísné emisní limity.

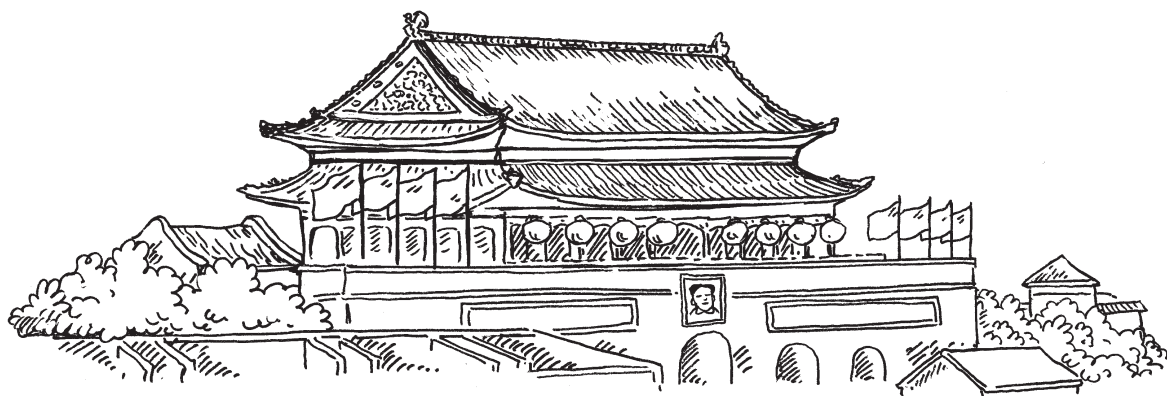
V roce 2007 nastala dramatická výměna a modernizace městských dopravních prostředků: 90 % autobusů a 70 % vozů taxislužby začalo jezdit na zemní plyn. Dále bylo vybudováno pět linek metra o celkové délce 114 km a celková přepravní kapacita městských autobusů se zvýšila na 19,5 milionu osob denně.

V roce 2008 bylo městské odvodnění napojeno na 14 nových čistíren odpadních vod, což zajistilo, že 90% odpadních vod. Z toho 50 % odpadních vod má být znovu využíváno.

V době OH se v Pekingu zpracovávalo 95 % městského odpadu. V roce 2008 se třídilo 50 % odpadu a 30 % bylo recyklováno kompostováním. Na vlastních sportovištích během her sběr odpadu dosahoval 100 %.

Velká pozornost organizátorů byla věnována tvorbě nových parků a výsadbě městské zeleně, neboť velké plochy zasažené intenzivní investiční výstavbou spojenou s OH, včetně bourání starých částí města, bylo nutné co nejrychleji osázet travou a stromy. Důvodem byla obava z extrémní větrná eroze a tím zvýšené prašnosti ve městě. Ke snížení možností větrných bouří a tím i eroze půdy byly v okolí Pekingu vysázeny stromy, které pokrývají až 70 % horských oblastí kolem Pekingu. Dále bylo vytvořeno 23 000 ha zelených pásů kolem hlavních řek a silnic a 12 000 ha lesních pruhů ve městě, které oddělily městskou zástavbu od okolní krajiny.

Uvedenými záměry a opatřeními Peking dosáhl podstatné zlepšení životního prostředí města, což by bez OH nebylo v tak krátké době možné. Samozřejmě, že řada opatření byla velmi radikální a asi v našich podmínkách v tak krátkém časovém horizontu neuskutečnitelná.

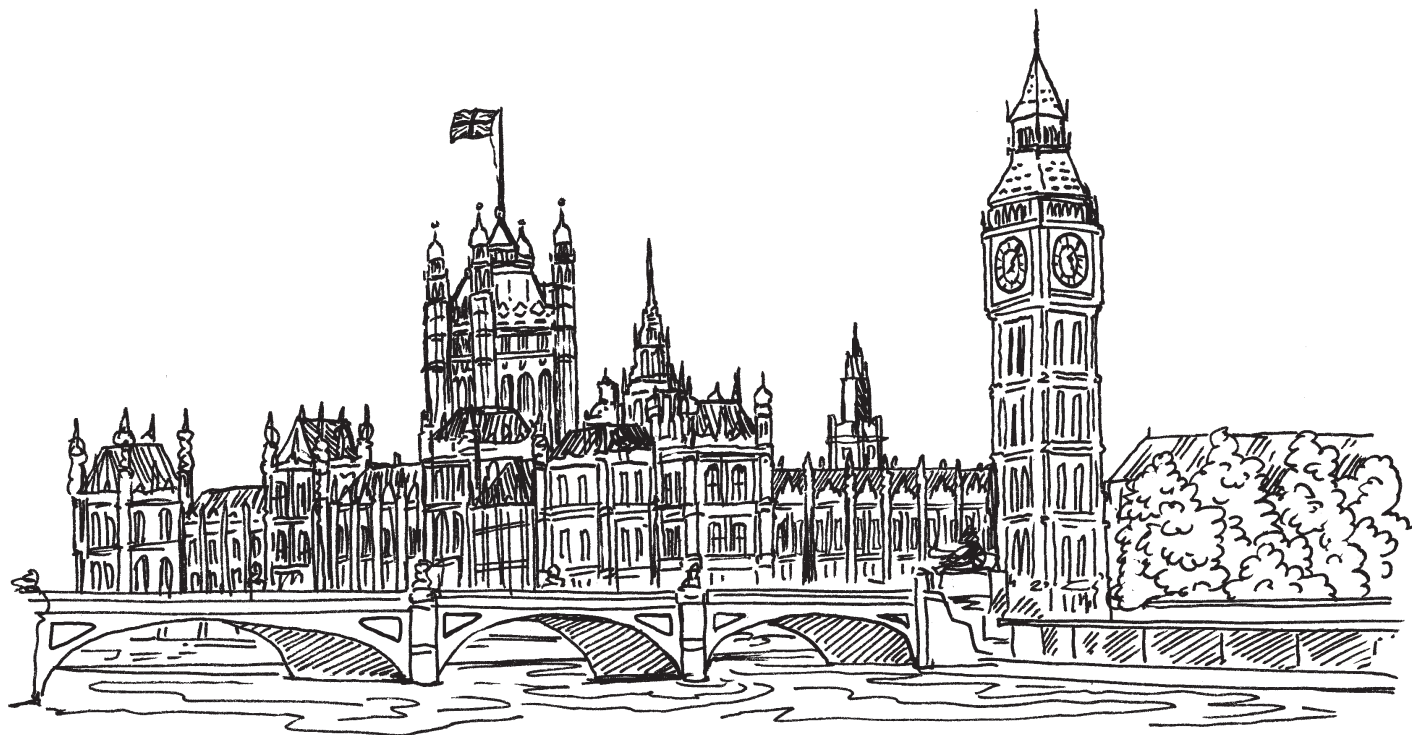
2012 – Londýn

Letní Olympijské hry, které se uskuteční v roce 2012 v Londýně, budou podle organizačního týmu "největší mírovou logistickou operací v dějinách Británie". Chystá se totiž podstatná změna celého dopravního systému. Odhadovaných osm milionů návštěvníků her nebude moct k dopravě využívat osobních automobilů. K dispozici bude pouze několik parkovacích míst pro postižené. Olympijské hry 2012 se mají stát jakýmsi testovacím místem pro radikální posun v oblasti osobní dopravy na takto rozsáhlých sportovních akcích. Cílem je, aby návštěvníci v maximální míře využívali hromadné dopravy, kol nebo prostě chodili. Každý, kdo si objedná lístek, dostane spolu s ním podrobný rozpis, který pomůže najít cestu od dveří vlastního domu až na cílové místo. Navíc budou aktuální dopravní informace zasílány také na mobilní telefony návštěvníků ve dny konání her. Nejzelenější Olympijské hry v historii?

Londýn se v roce 2012 stane na pár dnů hlavní světovou metropolí. Od 27. července do 12. srpna zde budou probíhat letní Olympijské hry. K té příležitosti navrhlo studio RHE novou studii ekověžáku, který má vyrůst v tamní čtvrti Newham v londýnských docích. Ekologický věžák nazvaný SilverTree je 24patrová budova ze dvou stran obalená barevnými panely. Ty slouží jednak jako stínění, ale zároveň zdroj elektrické energie a tepla. Obsahují fotovoltaické panely a solární kolektory, které ohřívají vodu.

Londýn chystá i nový olympijský stadion. Zbrusu nová budova má být snadno rozebratelná, aby mohla být po skončení Olympiády odprodána. Mluví se totiž o tom, že Olympijských her by se mohlo stát něco jako "kočovní cirkus", a tak i tento stadion by bylo možné převážet. Londýn proto úzce spolupracuje s Chicagem, které má hry hostit v roce 2016. Zatímco základ stadionu, který i posléze zůstane na místě, je betonový, ostatní části jsou na něj "namontované" a vyrobené z velmi lehkých materiálů, například recyklovatelného polymeru či konopí. Také sedadla mají být pokryta konopím, tedy biologicky snadno zpracovatelným materiálem.

1994 – Lillehammer

Prvním výsledkem ekologického úsilí Mezinárodního olympijského hnutí byly zimní olympijské hry v Lillehammeru v roce 1994, které vstoupily do historie olympismu jako "zelené" hry nebo hry "přátelské k prostředí". Norští pořadatelé už při přípravě her spolupracovali s vládními orgány a nevládními ekologickými organizacemi se společným cílem vtisknout hrám ekologickou pečeť. Organizační výbor pojal životní prostředí jako jedno z kritérií úspěšnosti her a od začátku se snažil o integraci sportu a životního prostředí a pro sportovní soutěže přijal a uskutečnil řadu opatření.

Lillehammer '94

Důležité prvky

- Organizační výbor definoval ekologické aspekty realizace olympijských her
- Byly vytvořeny nástroje k ekologickému plánování velkých projektů
- Vytvořena koncepce ekologické administrativy (Green office) a ekologického zásobování (Green purchasing), která byla později přijata v celém Norsku
- Vyžadovány ekologické audity projekce i výstavby
- Intenzivní podpora veřejné dopravy pro diváky, sdělovací prostředky i oficiální hosty
- Ekologické informace se staly součástí všech oficiálních publikací, programů i vstupenek
- Snížení spotřeby energie ve všech velkých zařízeních o 30 %
- Spolupráce mezi Organizačním výborem olympijských her, ministerstvem životního prostředí, místním zastupitelstvem a ekologickými organizacemi
- Podpora projektům trvale udržitelného cestovního ruchu (Green tourism, Green hotel)
- Podpora snížení množství odpadu, jeho další využití a recyklace – do chodu byl v regionu uveden systém recyklace a kompostování
- Od dodavatelů vyžadováno zboží s minimem obalů a s možností recyklace
- Další využití dočasných zařízení

2002 – Salt Lake City

Salt Lake City bylo prvním hostitelským městem ZOH, které muselo splnit ekologická kritéria Mezinárodního olympijského výboru.

SALT LAKE 2002

Nejvýznamnějšími opatřeními, která pořadatelé realizovali, byly:

- Ekologické zhodnocení a monitorování příprav: Ekologické studie byly vypracovány pro všechna potenciální sportoviště. Každoročně v době příprav her byla publikována zpráva o stavu životního prostředí.
- Ekologický systém managementu: Byl vytvořen poradní výbor pro otázky životního prostředí s pracovními skupinami, které se zabývaly specifickými ekologickými problémy. Výbor byl konzultačním orgánem organizačního výboru olympijských her. Ekologický program se soustředil na 3 oblasti: administrativu, ekologické posouzení jednotlivých sportovišť a na ekologické iniciativy. Všechna města, kde se uskutečnily olympijské soutěže, měla vlastní ekologické plány. Jednotlivé pracovní skupiny radily v konstrukčních otázkách, ekologických rozhodnutích a při výstavbě zařízení.
- Ochrana životního prostředí a jeho zlepšení: Byly provedeny rozsáhlé úpravy sportovišť obnovením vegetačního krytu a vysázením stromů. Olympijský projekt počítal s vysazováním 100.000 stromů, byly uskutečněny projekty na obnovu mokřadů a stanovišť.
- Hospodaření se zdroji: Uzavřená sportoviště byla budována s energeticky úsporným režimem, s důrazem na denní světlo a vytápění přírodním plynem.
- Výchova veřejnosti: Byl vypracován program ekologické výchovy, ukázkové projekty pro dopravu a energii, bylo vytvořeno ekologické centrum.
- Zapojení podnikatelů a dalších institucí: Byl vytvořen partnerský vztah mezi iniciativou Green hotels a dalšími ubytovateli. Výběr míst konání jednotlivých soutěží olympijských her proběhl ve spolupráci mezi vládními orgány a sportovními a ekologickými organizacemi (např. výběr Soldier Hollow pro biatlon a běžecké soutěže).
- Hospodaření s odpady: Cíl hospodaření s odpady byl nejjednodušší a nejekologičtější - „neprodukovat žádný odpad“.

2006 – Torino

Ekologická opatření na ZOH 2006 byla velmi ambiciózní. Organizační výbor předložil ekologický plán, jehož záměrem bylo zlepšení městského prostředí a ochrana horských údolí i vrcholových partií pohoří Piedmontu. Cílem Organizačního výboru bylo uchovat krásu přírodních zdrojů, minimalizovat negativní dopady nové infrastruktury a prosadit dodržování zásad trvale udržitelného rozvoje do všech stávajících zařízení.

Při přípravě her se pořadatelé zejména zaměřili na následující hlavní aktivity:

- Posouzením vlivu olympijských her na životní prostředí bylo pověřeno Ministerstvo životního prostředí Itálie (proces EIA). Vlastní studie k posouzení společně vypracovaly WWF (Světový fond ochrany přírody) s Univerzitou Turín se zaměřením vlivu sportovních aktivit na zasněžené plochy.
- Ochrana životního prostředí a jeho zlepšení: Všechny soutěže ve sjezdovém lyžování byly uskutečněny na stávajících tratích. Nebylo nutné významné rozšíření silniční sítě. Kácení stromů bylo omezeno na minimum a holá místa byla zalesněna již před zahájením her. V projektech výstavby nových zařízení byly začleněny i městské parky a zelené plochy. Olympijská vesnice v Turíně byla postavena na místě zrušené průmyslové zóny (brownfield) s použitím technologií trvalé udržitelnosti a přispěla ke zlepšení městského prostředí.
- Výchova veřejnosti: veřejnost se zapojila do ekologických aktivit. Připravil se veřejný informační servis s údaji monitoringu ovzduší a o kvalitě vodních zdrojů a změnách, k nimž by došlo (v ekosystémech městského i venkovského osídlení).
- Úspora energie: Hlavní olympijská vesnice i vesnice detašované byly navrženy pro nízkou energetickou náročnost a pro venkovní osvětlení bylo použito alternativních zdrojů (fotovoltaické články).
- Zapojení podnikatelů: Nastala významná integrace místních záměrů a programů pro trvale udržitelný rozvoj s cíli Organizačního výboru ZOH. Pečlivý výběr dodavatelů pro potřeby výstavby a provozu sportovišť proběhl podle ekologických ukazatelů.
- Doprava: V průběhu her byla upřednostňována hromadná doprava, v době olympijských soutěží to byla jediná možnost jak se dostat na jednotlivá sportoviště (hlavně v horských oblastech). Vozidla s nízkou produkcí emisí měla přednost. Hlavní olympijská vesnice byla vyhrazena pouze pro pěší, cyklisty a vozidla s elektrickým pohonem. Všem sportovcům byla k dispozici jízdní kola na cestu mezi městem a olympijskou vesnicí.

2010 – Vancouver

Příprava OH 2010 ve Vancouveru je založena na principu trvalé udržitelnosti životního prostředí, tedy her bez dramatických zásahů sportovní akce do přírodního prostředí. Organizátoři se při přípravě her drží hlavních principů ve vztahu k životnímu prostředí:

- Např. ve Whistler Olympic Park (klasické lyžařské disciplíny, biatlon) byl rozsah úprav území snížen o 30 % oproti návrhu v přihlášce ke hrám. Směrování drah bylo změněno tak, aby co nejméně byl zasažen starší lesní porost a vzácné bažinaté území. Dále byla navržena celá řada „nárazníkových“ pásů podél potoků v těsné blízkosti nově vytyčených drah.
- Využití dřevní hmoty – většina dřevní hmoty jako pozůstatek konstrukčních prací by měla být využita buď do konstrukcí např. provizorních tribun, nebo jako štěpky při obnovování porostu výstavbou zasažených území. Pro výrobu velkorozponových nosníků ve stropních konstrukcích a dalších dřevěných prvků hal bylo použito pouze dřevo z lesů, které bylo nutné vykácet po napadení lýkohubem.
- Řada sportovišť je na původních indiánských územích. Cílem je, aby indiánské komunity měly z her ekonomický prospěch. Po hrách zůstane ve Whistler Olympic Park více jak 50 km drah pro běh na lyžích, které budou otevřeny veřejnosti. Běžecké dráhy a přilehlá infrastruktura budou po hrách placenou službou s příjmem pro původní obyvatelstvo.
- Při výstavbě nových hal, např. pro rychlobruslení je uplatněn princip využití dešťových vod (splachování na toaletách, zavlažování vegetace v okolí haly, apod).

Zimní olympijské hry ve Vancouveru nebyly nejzelenější v historii jen kvůli nedostatku sněhu a jarnímu počasí (sníh se tak musel dovážet vrtulníky a nákladními auty).

Zelené standardy se ale týkaly všech olympijských budov. Media centrum mělo na střeše louku s 400 tisíci květinami. Olympijská vesnička ve Whistleru vyrostla na bývalé skládce a střechy domů v ní zachytávaly solární energii.

Nejde ale jen o velké projekty, Kanadáné se snažili přispět i drobnými věcmi. Třeba vyráběli olympijské tričko, na které stačilo šest recyklovaných plastových lahví od coly. Dobrovolníci se mohli hlásit jen online, žádné papírování.

Kousek zeleného Vancouveru si domů odvezli medailisté. Společnost Teck Resources Ltd. zrecyklovala z elektrošrotu 2,05 kg zlata, 1,95 kg stříbra a 903 kg bronz, aby pomohla odlít sadu 1 014 medailí. V cenných kovech se rozpustily použité mobily, počítače či kuchyňské mixéry.

2014 – Soči

Zpráva ekologických expertů OSN obsahuje kritiku dopadu výstavby olympijských objektů v jihoruském Soči na okolní životní prostředí. Program OSN pro životní prostředí (UNEP) obviňuje ruské úřady, že výstavba nepřihlíží k důsledkům budovaných projektů na ekologický systém Soči a život jeho obyvatel.

Soči, ruské město ležící na pobřeží Černého moře, se nachází nedaleko úpatí severokavkazského horského masivu. Na pobřeží se staví zázemí pro lodní hokej, krasobruslení a rychlobruslení, v horách potom tratě pro sjezdové a běžecké lyžařské disciplíny. Oba sektory propojí robustní dopravní koridor. A právě budování dopravní infrastruktury je předmětem kritiky ruských ochránců životního prostředí.

Podél budované cesty protéká řeka Mzymta, kolem které už byly zničeny jedinečné druhy živočišné a rostlinné říše. Také voda byla kontaminována těžkými kovy. Kromě toho je podle ruských ekologických aktivistů stavba zařízení velmi amatérská. Zpráva OSN jejich slova potvrzuje. Podle ní se organizátoři olympiády dostatečně nesnaží zmírnit následky výstavby na životní prostředí, rozhodnutí vydávaná politickými orgány jsou opožděná a vláda nenaslouchá výzvám ekologů volajících po nápravě. Zpráva OSN vyzývá obě strany, aby spolupráci obnovily.

Přední ruský ekolog Sergej Volkov, oficiální olympijský poradce, který varoval před poškozováním kavkazské přírody bezohlednou výstavbou olympijských sportovišť, musel podle ruských médií vyhledat azyl na Ukrajině. Volkov totiž napsal několik kritických dopisů prezidentu Dmitriji Medveděvovi, na jejichž základě proti němu bylo zahájeno trestní stíhání. Podle něj nabyly olympijské stavební aktivity takového rozsahu, že neohrožují jen životní prostředí, ale i životy tisíce lidí. Podle Volkova stavbaři odbyli geologický průzkum. Volkov zvláště upozorňuje na nebezpečí plynoucí z výstavby dopravního koridoru spojujícího sočské pobřeží s vysokohorským sportovním komplexem Krasnaja Poljana. Tento obří projekt vyrůstá v geologicky nestabilní zóně. Nové silnice mohou ohrožovat sesuvy půdy, v místech nalezišť rtuti a uranu hrozí při budování tunelů kontaminace podzemních vod.

S pomocí sousedního Íránu chce Rusko při příležitosti zimních olympijských her v Soči do roku 2014 obnovit populaci vyhubených kavkazských (perských) leopardů. Rusko teď čeká zásilku několika vzácných zvířat, která vypustí v oblasti severního Kavkazu.

SOCHI 2014

